

■ Μία ἐπίκαιρη ὀρθόδοξη παρέμβαση

Ἀποκάλυψη τώρα*

Ἀποκαλυπτισμός καὶ Τέλος τοῦ Κόσμου

Λίγες διδαχές τῆς Χριστιανικῆς Πίστεως ἔχουν τόσο εὐκόλα παρερμηνευθεῖ καὶ ἐφαρμοσθεῖ τόσο ἐσφαλμένα ὅσο αὐτὲς ποὺ ἀναφέρονται στὸ «**Τέλος τοῦ Κόσμου**».

Ἡ Χριστιανικὴ ἱστορία, τόσο τῆς Ἀνατολῆς ὅσο καὶ τῆς Δύσης, μπορεῖ νὰ παρουσιάσει πολλὰ παραδείγματα τέτοιων παρερμηνειῶν, κάποιες ἀπὸ τίς ὁποῖες ὀδήγησαν μάλιστα καὶ σὲ λουτρὰ αἵματος κατὰ τίς χειρότερες περιόδους τῆς ἱστορίας τῆς Ἐκκλησίας.

Γιὰ τὸν ἴδιο λόγο ὁ «ἀποκαλυπτισμός», δηλαδή ἡ πίστη στὸ **τέλος τῆς ἱστορίας** (σημ. ἡμ.: στὸ ὅτι εὕρισκόμεθα στὸ **τέλος ἢ ἐγγὺς τοῦ τέλους** τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ κόσμου), ἐπέδρασε πολὺ δυναμικὰ στοὺς πολιτισμούς, ὅπου ξαπλώθηκε ἡ Χριστιανοσύνη.

Ἀρκετὲς οὐτοπίες (Μαρξισμός, Ναζισμός, Σεκταριστικὸς Χιλιασμός κλπ.), εἶναι ὅλες παράγωγα τῆς παρερμηνευμένης Χριστιανικῆς ιδέας περὶ τοῦ **Τέλους**.

* * *

Ἡ εἰκόνα γιὰ τὸ **τέλος τοῦ κόσμου** μπορεῖ νὰ κατανοηθεῖ μὲ δύο τρόπους.

Καὶ στὶς δύο περιπτώσεις, τὰ χειρότερα ἀποτελέσματα τὰ βρῖσκουμε στὶς ομάδες, οἱ ὁποῖες ὄχι μόνο πιστεύουν σὲ κάποιο εἶδος «ἀποκαλυπτισμοῦ», ἀλλὰ καὶ στὸ ὅτι οἱ δικές τους ἐνέργειες μποροῦν νὰ ἐπιφέρουν ἓνα ἄμεσο ἀποτέλεσμα στὸν **ἐρχομὸ τοῦ τέλους**.

Ἀναρίθμητες **σέκτες ἀποκαλυπτισμοῦ** ἔχουν ἀναφυεῖ μέσα σὲ διάφορες Χριστιανικὲς αἱρέσεις ἀνὰ τοὺς αἰῶνες, πολλὲς

Τέσσερις ιππότες τῆς
Αποκάλυψης.

Ἔργο τοῦ Ἄμπελρτ Ντύρερ.

ἀπὸ αὐτὲς σὲ Ἀμερικανικὸ ἔδαφος, μιᾶς χώρας ὅπου οἱ πρῶτοι Εὐρωπαῖοι ἀποικοὶ εἶχαν μιὰ ἀναμφισβήτητα **ἀποκαλυπτικὴ ἰδέα** γιὰ τὸν κόσμο.

Ἀκόμα καὶ ὁ Ἰσλαμισμὸς, ποὺ κάποτε περιγράφεται ἀπὸ τοὺς Ὀρθόδοξους Πατέρες ὡς «αἵρεση», ἀντὶ ὡς «νέα θρησκεία», διαθέτει τὸ **ἀποκαλυπτικὸ τοῦ στοιχείο**, ἰδιαίτερα ἀνάμεσα σὲ ἐξτρεμιστικὲς ὁμάδες.

* * *

Ποιά εἶναι λοιπὸν ἡ φύση τοῦ λανθασμένου **ἀποκαλυπτισμοῦ**, σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν Ὀρθόδοξη ἀποψη γιὰ τὸ **Τέλος**;

Τὸ πρωταρχικὸ στοιχεῖο τοῦ λανθασμένου **ἀποκαλυπτισμοῦ** βρίσκεται κυρίως στὴν **γραμματικὴ θεώρηση τῆς ἱστορίας**, ὅπου τὸ καθετὶ ἐρμηνεύεται **κυριολεκτικά**.

Ὁ γραμμικὸς χρόνος ἐπιτρέπει μόνο μιὰ ἀλληλουχία στιγμῶν ποὺ ἐρμηνεύονται μὲ τὴν προηγούμενη στιγμή.

Ὁ Θεὸς μπορεῖ νὰ παρέμβει κατὰ τὴν διάρκεια τῆς **γραμματικῆς πορείας**, ἀλλὰ ἡ γραμμικὴ φύση τῶν γεγονότων δὲν ἀλλάζει.

Μποροῦμε νὰ ὑποθέσουμε, ὅτι μὲ βάση αὐτὸ τὸ **μοντέλο**, ἡ ἱστορία μπορεῖ νὰ ἀλλάζει, ἀλλὰ ὄχι ἡ φύση καὶ ἡ ἐμπειρία τοῦ χρόνου.

Αὐτοῦ τοῦ εἶδους ἡ **γραμμακότητα** καὶ **κυριολεξία** συχνὰ μετατρέπουν τοὺς ὀπαδούς τους σὲ **καρικατοῦρες** τύπου Τζέρι Φλέτσερ, τοῦ σχεδὸν ψυχωτικοῦ πρωταγωνιστῆ τῆς ταινίας Conspiracy Theory (1997).

Αὐτὸς διάβαζε προσεκτικὰ πολλές καθημερινὲς ἐφημερίδες, ἀναζητώντας **μοτίβα** καὶ ψάχνοντας γιὰ συσχετισμοὺς ἐκεῖ ποὺ δὲν ὑπῆρχαν, ἀλλὰ παραδόξως βρίσκοντας καὶ μερικὰ χάριν τῆς ταινίας.

* * *

Τὸ Τέλος, σύμφωνα μὲ τὴν Ὀρθόδοξη θεολογία, δὲν εἶναι μιὰ **θεωρία κοσμικῆς συνομοσίας**, κατηγορασμένης μέσῳ τῆς **γραμματικῆς χρονικῆς γραμμῆς** τῆς ἀνθρώπινης ἱστορίας.

Οἱ ἐφημερίδες μας δὲν περιέχουν ὑποδείξεις καὶ κρυμμένες ἐνδείξεις γιὰ τὸν ἐρχομὸ τοῦ **Τέλους**.

Ἀντίθετα, ὀλόκληρη ἡ **γραμματικὴ θεώρηση τῆς ζωῆς** καὶ

τοῦ χρόνου ἀποτελοῦν ἀποτυχία τῆς κατανόησης τῆς ἔννοιας τοῦ Πάσχα τοῦ Κυρίου καὶ ὄλων ὅσων ἔχουν συμβεῖ μετὰ τὴν Ἀνάστασι τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἡ γλώσσα τῆς Γραφῆς, τόσο κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Διακονίας τοῦ Χριστοῦ, ὅσο καὶ ἀπὸ τὶς περιγραφές ποὺ ἔκαναν οἱ Απόστολοι γιὰ τὶς συναντήσεις ποὺ εἶχαν μαζί Του μετὰ τὴν Ἀνάστασή Του, εἶναι λίγο *περίεργη* εἰδικὰ μετὰ τὸ πῶς χειρίζεται τὸν *χρόνο*.

Οἱ περισσότεροὶ Χριστιανοὶ γνωρίζουν τὴν δήλωσι τοῦ Ἰησοῦ: «Ἀβραάμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλίασατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν Ἐμὴν, καὶ εἶδε καὶ ἐχάρη· Εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς Αὐτόν· πενήκοντα ἔτη οὐπὼ ἔχεις καὶ Ἀβραάμ ἐώρακας; Εἶπεν αὐτοῖς Ἰησοῦς· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, *πρὶν Ἀβραάμ γενέσθαι Ἐγὼ εἶμι*» (Ἰωάν. η´ 56-58).

Εἶναι φανερό, ὅτι τὸ κείμενο ἀναφέρεται στὸν προ-αιώνιο Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ λόγια τοῦ Χριστοῦ καταστρέφουν ὀλοσχερῶς τὴν ἔννοια τοῦ *χρόνου*.

Τὰ λόγια Του εἶναι κάτι πολὺ περισσότερο ἀπὸ ἓνα *γρίφο*, εἶναι μιὰ ἀποκάλυψις γιὰ τὴν ἀλλοίωσι (ἴσως ἀναδιαμόρφωσι, ἀνακαίνισι) καὶ ὀλοκλήρωσι τοῦ *χρόνου*.

Ὁ Ἰησοῦς στὴν Ἀποκάλυψι τοῦ Ἰωάννη λέει: «ἐγὼ (εἶμι) τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος» (Ἀποκ. κβ´ 13).

Αὐτὴ ἡ δήλωσι, ποὺ ἀποτελεῖ μιὰ ξεκάθαρη διακήρυξι τῆς θεότητός Του, χρησιμοποιεῖ καθαρὸς χρονικοὺς ὅρους, οἱ ὁποῖοι ὥστόσο καὶ στίς τρεῖς περιπτώσεις εἶναι ἀντιφατικοὶ μεταξύ τους. **Ἡ χρονικότητα** τοῦ Χριστοῦ δὲν μπορεῖ νὰ διατυπωθεῖ μετὰ καθαρὸς *γραμματικὸς χρονικὸς προσδιορισμὸς*.

Καὶ ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ἀφήνει πίσω τὴν *χρονικότητα* μετὰ τὴν διακήρυξί του: «καὶ προσκυνήσουσιν αὐτόν (τὸν ἀντίχριστον) πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς, ὧν οὐ γέγραπται τὸ ὄνομα ἐν τῷ βιβλίῳ τῆς ζωῆς τοῦ Ἀρνίου τοῦ ἐσφαγμένου ἀπὸ καταβολῆς κόσμου» (Ἀποκ. ιγ´ 8).

Ὁ Χριστὸς ἔχει χωρὶς ἀμφιβολία σφαγιασθεῖ στὸν Σταυρὸ σὲ *ἱστορικὴ χρονικὴ στιγμή*.

Καὶ παρ' ὅλα αὐτά, ὁ Ἅγιος Ἰωάννης τὸν περιγράφει ὡς τὸ Ἀρνίον «τὸ ἐσφαγμένον ἀπὸ καταβολῆς κόσμου».

Τὸ Πάσχα τοῦ Ἰησοῦ εἶναι ταυτόχρονα «*ἱστορικὸ*» καὶ *κο-*

Τὸ τέλος τοῦ κόσμου.
Πίνακας τοῦ Τζὼν Μάρτιν, 1851.

σμικό, με την έννοια του ὅτι *υπερβαίνει το χρόνο*.

* * *

Αὐτή ἡ *υπερβατικότητα τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ χρόνου* εἶναι ἀναπόσπαστο μέρος τῆς Ὁρθόδοξης λατρείας (καὶ ἐπομένως καὶ τῆς ζωῆς μας).

Αρχίζουμε τὴν Θεία Λειτουργία μὲ τὸ «*Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία...*».

Ὁ Ἱερέας δὲν λέει: «*Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία ποὺ πρόκειται νὰ ἔρθει...*».

Αντίθετα, εὐλογεῖ τὴν **Βασιλεία ποὺ ὑπάρχει τώρα**, γιατί ὅταν εὐχαριστοῦμε τὸ Θεό, στεκόμαστε **μέσα στὴν Βασιλεία Του**.

Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Θείας Λειτουργίας τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, ὁ Ἱερουργὸς προσφέρει εὐχαριστία στὸν ἀόριστο βαθμὸ γιὰ τὴν δοξασμένη Δευτέρα Παρουσία τοῦ Χριστοῦ.

Τί μπορεῖ νὰ σημαίνει αὐτό; **Σ**ημαίνει, ὅτι ἔχοντας βαπτισθεῖ στὸν Θάνατο τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἀναστηθεῖ μὲ τὸ καθ' ὁμοίωση τῆς Ἀναστάσεώς Του, *ὁ χρόνος ἔχει μεταβληθεῖ ἀπὸ τωρινὸς σὲ χρόνο ποὺ συμμετέχει στὸν μέλλοντα αἰώνα*.

Εμεῖς ὡστόσο, παραμένουμε στὸ **Ἄλφα** καὶ τὸ **Ὠμέγα: Ἡ Ἀρχὴ καὶ τὸ Τέλος ἐνοικεῖ στὶς καρδιές μας**.

Πολλοὶ ἔχουν ἀπορρίψει τὴν **Ἀρχὴ** καὶ τὸ **Τέλος** ἐνστερνιζόμενοι ἓνα «*γραμματικὸ Χριστό*».

Αὐτοὶ εἴτε χάνονται στὶς ἔρευνές τους, ψάχνοντας τὸν «*ἱστορικὸ Ἰησοῦ*», εἴτε ψάχνουν τὶς Γραφές καὶ τὶς ἐφημερίδες γιὰ στοιχεῖα ποὺ νὰ δείχνουν τὴν *γραμματικὴ προσέγγιση* ἑνὸς Ἰησοῦ ποὺ εἶναι προσδεδεμένος μὲ τὸν *χρόνο*.

Τέτοιος Χριστὸς ὑποβιβάζει τὸ Χριστιανισμὸ σὲ θεωρίες καὶ ἠθικισμούς.

Ὁ γραμμικὸς Ἰησοῦς δὲν σώζει οὔτε καὶ μπορεῖ νὰ σώσει.

Αὐτὸ ποὺ εἶναι προσδεδεμένο στὸν χρόνο εἶναι προσδεδεμένο καὶ στὸν θάνατο.

* * *

Αὐτὸς ποὺ καταπάτησε τὸν θάνατο μὲ τὸν Θάνατό Του *ἔχει καταπατήσει ἐπίσης καὶ τὸν χρόνο μὲ τὸν ἴδιο τὸν χρόνο καὶ μᾶς «εἰσήγαγε στὴ Βασιλεία Του τὴν μέλλουσα»*.

Μὲ τέτοια μεταμόρφωση πὸ ἔχει συμβεῖ στὴν ζωὴ μας, μπορούμε νὰ σταματήσουμε νὰ ζοῦμε σὰν **δέσμοι τῆς ἐποχῆς μας**, περιμένοντας τὴν ἐπιστροφή ἑνὸς **ἐξόριστου Θεοῦ**.

Ὁ Θεὸς εἶναι μαζί μας καὶ μᾶς καθιστᾷ ἱκανοὺς νὰ εἴμαστε μαζί Του.

(*) Βλ. <http://www.agiazoni.gr/article.php?id=75375064930330043543>. Τοῦ Fr. Stephen Freeman. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.